

Dnr :KS2020/256-25

Kommunstyrelseförvaltningen

Christina Hultén | Säkerhetschef

0734-64 70 12 | christina.hulten@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Lokala ordningsföreskrifter i Bollebygds kommun - återremiss

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar förslag till nya lokala ordningsföreskrifter, daterad 2021-11-22. I och med antagandet av nya ordningsföreskrifter upphävs kommunfullmäktiges beslut 1996-02-29, § 20 (Antagande av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun), samt fullmäktiges beslut 2002-04-11, § 31 (Begäran om tillägg till de lokala ordningsföreskrifterna).

Ärendet

2022-02-10 var ärendet kommunens lokala ordningsföreskrifter uppe för beslut i kommunfullmäktige. På mötet uppstod frågor om skillnaden mellan begreppen offentlig plats och allmän plats enligt Plan och bygglagen (PBL) och vad som skiljer dem åt i ordningsstadgan och i ordningslagen.

Frågan har ställts till plan- och exploateringsenheten om skillnaden mellan begreppen samt om enhetens möjligheter att ta fram en karta över alla områden som omfattas av ordningsstadgan. Följande svar har lämnats av plan- och exploateringsenheten:

Det här är allmän plats: Allmän plats var ett juridiskt begrepp vars ursprung kommer från lagen Allmän ordningsstadga från 1956, som numera är upphävd och ersatt av Ordningslagen (SFS 1993:1617). Allmän plats avsåg då väg, gata, torg eller område som är tillgängligt för alla. Begreppet används på det stora hela inte idag, utan har ersatts med benämningen offentlig plats. Allmän plats förekommer dock fortfarande i § 4 plan- och bygglagen (2010:900) ("en gata, en väg, en park, ett torg eller ett annat

område som enligt en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov") samt i vapenlagen (1996:67) och i brottsbalken (1962:700). I brottsbalken avser man då också butiker, kyrkor, restauranger, teatrar och tåg som allmänna platser.

Reglerna för allmän plats gäller oavsett vem som äger marken, om marken ianspråktagits för att vara tillgänglig för allmänheten. Dock måste marken för att bli allmän plats tas i anspråk som sådan. Detta görs genom att en Lantmäteriförrättning genomförs, varvid hela eller i förekommande fall delar av fastigheten går över och blir allmän plats. I samband med övergången skall markägaren gottgöras ekonomiskt av den exempelvis samfällighet som tagit marken i anspråk som allmän plats. Om i detaljplan som allmän plats planerad allmän plats inte tas i anspråk som sådan, finns något inom Plan- och Bygglagen som betecknas pågående användning, vilket innebär att den dittills pågående användningen är tillåten tills ianspråktagande sker.

Det här är en offentlig plats:

Offentliga platser i Sverige är enligt 1 kap. 2 § Ordninglagen (SFS 1993:1617)

1. allmänna vägar,
2. gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål,
3. områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten, samt
4. andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

Bedömning av arbetsinsatsen som krävs för att hålla en karta av samtliga platser som omfattas av ordningsstadgan ajour.

Kort kan man beskriva det som att alla genomförda allmänna platser också är offentlig plats. Dock finns det i Bollebygds kommun gott om områden som är planlagda som allmän plats men där lantmäteriförrättningarna och gatuutbygganden

som krävs för att uppfattas som offentlig plats inte är genomförd. T.ex. så finns det allmän plats gata i detaljplanen för Bergadalen där gatan ännu inte är offentlig plats eftersom gatan inte är byggd och lantmäteriförrättningen som skapar en fastighetsgräns runt gatan inte är genomförd. Den är fortfarande allmän plats enligt PBL, men den har ännu inte blivit en offentlig plats. Det finns även gott om t.ex. grönområden som är planlagda med enskilt huvudmannaskap i byggnadsplaner i områden Olsfors, Töllsjö och Hultafors, där borde något likande en vägförening ha skapats för att gemensamt sköta grönytor. Eftersom det enskilda huvudmannaskapet säger att de är allmänna ytor, men som inte ska ägas och drifas av kommunen. Något som ytterligare försvårar tolkningen av vad som ska ses som offentlig plats är att i vissa fall äger kommunen delar av de enskilda grönområdena. Det kan också finnas gator som enligt ordningslagen borde tolkas som offentlig plats som inte är allmän plats t.ex. Guldsandbivägen som är kvartersmark i gällande plan och sköts som en gemensamhetsanläggning av de boende. Bollebygds kommun har inga områden för hamnverksamhet enligt punkt 3 på listan över offentlig plats men parkeringen vid Bollenkollen kan räknas till punkten 4, eftersom den är planlagd för trafikändamål. För att svara på frågan om Bollebygds allmänna platser är offentliga platser krävs alltså en genomgång av samtliga detaljplaner i kommunen samt en handpåläggning för att se om detaljplanerna är genomförda.

Av resonemanget ovan framgår att det är flera parametrar som behöver vägas in för att avgöra om en allmän plats är att beakta som offentlig plats. För att sedan rita en karta över all offentlig plats så behövs en digitalisering av samtliga allmänna platser och för att göra det behöver detaljplanerna digitaliseras. Att digitalisera samtliga detaljplaner är påbörjat av kommunens plan- och exploateringsenhet. Arbetsinsatsen som krävs för att digitalisera samtliga planer i Bollebygd beräknas motsvara en heltidstjänst i ett år. Arbetet kräver att den som gör digitaliseringen kan tolka en plankarta och göra avvägningar i tolkningen. Därför görs arbetet med digitalisering av detaljplaner i mån av tid. Idag har plan- och exploateringsenheten ingen tidplan för

när arbetet beräknas vara klart. När digitaliseringen är klar behövs en handpåläggning för att se vilka av de allmänna platserna som inte är genomförda på ett sådant sätt så att de är att betrakta som offentlig plats. En faktor som ytterligare försvårar arbetet är att hela tiden tillkommer allmän plats och offentlig plats, tex. genom att nya detaljplaner görs och genom att allmän plats i gamla detaljplaner löses in. Därav skulle en karta som beslutsunderlag snabbt förlora sin aktualitet. Eftersom det inte går att få en korrekt karta av offentliga platser innan digitaliseringen av detaljplanerna är gjord och eftersom kartan snabbt skulle bli obsolet föreslår förvaltningen att ordningsstadgan fastställs utan kartmaterial.

Om det är viktigt att det på sikt finns en karta där det är gjort en tolkning över samtliga ytor i kommunen som omfattas av den lokala ordningsstadgan kan plan- och exploateringsenheten åta sig arbetet att ta fram det som en del av kommunens digitala karta som finns på hemsidan när digitaliseringen av detaljplanerna är klar..

Beslutsunderlag

Förslag till lokala ordningsföreskrifter för Bollebygds kommun daterad 2021-11-22.

Yttrande från kommunstyrelsen, utbildnings-, social- och samhällsbyggnadsnämnden

Yttrande från Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund

Yttrande från Polismyndigheten, Polisområde Älvsborg

Tjänsteskrivelse 2021-10-26

Skickas till

Polismyndigheten, Polisområde Älvsborg

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Kommunstyrelsen och samtliga nämnder

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Christina Hultén

Säkerhetschef